

Beslutningsforslag nr. B 210. Fremsat den 12. maj 2004 af udenrigsministeren (Per Stig Møller)

Forslag til folketingsbeslutning

om dansk styrkebidrag til NATO's håndhævelse af suveræniteten i luftrummet over Estland, Letland og Litauen som led i NATO's integrerede luftforsvar

Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for NATO's håndhævelse af suveræniteten i luftrummet over Estland, Letland og Litauen som led i NATO's integrerede luftforsvar.

Bemærkninger til beslutningsforslaget

I. NATO-alliancen blev den 29. marts 2004 udvidet med syv nye lande: Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien.

NATO's integrerede luftforsvar dækker alle medlemslande. Suverænitethåndhævelse i lufrummet udføres i fredstid som en fælles rutineaktivitet af NATO's militære myndigheder. Det er normalt den øverstkommanderende for de allierede styrker i Europa, SACEUR, der har ansvaret for suverænitethåndhævelse over NATO's europæiske lufrum og beskyttelse af allierede og deres styrker mod luftangreb gennem et luftovervågnings- og kontrolsystem. NATO's nuværende politik indebærer et konstant afvisningsberedskab på 15 minutters varsling.

Blandt de nye NATO-lande besidder de baltiske lande og Slovenien ikke tilstrækkelig kapacitet til selv at kunne forestå suverænitethåndhævelsen i nationalt lufrum. Sloveniens relativt lille lufrum samt nærhed til Italien og Ungarn muliggør varetagelse af landets suverænitethåndhævelse uden stationering af fly i landet.

II. Med henblik på at sikre, at alle de nye medlemmer af NATO opnår samme niveau af sikkerhed som de hidtidige medlemmer, vedtog NATO-rådet den 16. marts 2004, at NATO i et midlertidigt arrangement på tre måneder regnet fra datoen for optagelse af de nye medlemmer skal forestå suverænitethåndhævelse i lufrummet over de baltiske lande. Løsning af denne opgave vurderedes at kræve deployering af 4 jagerfly i Baltikum.

På denne baggrund har Belgien tilmeldt et F-16 flybidrag for en tremåneders periode fra den 29. marts til 1. juli 2004. Flyene er stationeret på Šiauliai basen i Litauen, hvorfra hele det baltiske lufrum kan dækkes. Efter rådføring med Det Udenrigspolitiske Nævn har Danmark i samme periode tilmeldt et jordbaseret militært bidrag bestående af såvel materiel som personel.

Samtidig med at der i NATO arbejdes med en permanent løsning for luftforsvar af hele Alliancens territorium, har NATO's militære myndigheder påbegyndt planlægningen af en forlængelse af den oprin-

delige tremåneders interimperiode for bidrag til de baltiske lande, herunder en rotation af de nuværende bidrag.

III. Det danske styrkebidrag forventes at afløse de belgiske F-16 kampfly, som for nærværende løser opgaven med suverænitethåndhævelse af lufrummet over Baltikum. Det danske styrkebidrag vil bestå af 4 F-16 kampfly, samt yderligere 1-2 F-16 kampfly i logistisk reserve. Herudover vil blive udsendt jordudstyr til støtte for driften af kampflyene. Det danske styrkebidrag forventes at løse opgaven foreløbig i en tre måneders periode fra 1. juli 2004. Herefter forventes det danske styrkebidrag afløst af et styrkebidrag fra en anden NATO-allieret som led i en rotationsordning. Bidraget vil omfatte i alt ca. 75 personer. Der vil indledningsvis være behov for udsendelse af yderligere ca. 10 personer i etableringsfasen. Bidraget forventes at blive stationeret på Šiauliai basen i Litauen. Forsvarets personel vil under udsendelsen være omfattet af forsvarrets særlige erstatnings- og godtgørelsesordning.

NATOs nuværende afvisningsberedskab i baltisk lufrum er etableret og iværksat i henhold til NATO-rådets beslutning af 16. marts 2004. Den kommende udstationering af NATO-styrker, herunder det danske styrkebidrag, vil ske efter ønske fra de baltiske lande, hvilket forventes bekræftet i NATO-rådets endelige beslutning om forlængelse af det allerede etablerede afvisningsberedskab.

Styrkebidraget skal anvendes til håndhævelse af suveræniteten i lufrummet over Estland, Letland og Litauen, herunder afvisning af eventuelle krænkelse af de pågældende landes territoriale integritet. F-16 flyene vil udover retten til selvforsvar have mandat til at håndhæve suveræniteten i lufrummet over de baltiske lande i henhold til gældende NATO procedurer. Bidraget vil således kunne anvende magt til at løse de pålagte opgaver. Styrkebidraget vil operativt være under kommando af NATO gennem NATO's luftoperationscentral – CAOC2 – i Tyskland.

IV. Der vurderes ikke at foreligge nogen militær trussel mod det danske styrkebidrag under udstationeringen.

V. Danmark har hidtil ydet de baltiske lande betydelig støtte i deres bestræbelser på at opnå NATO-medlemskab. Det er regeringens opfattelse, at det vil ligge i naturlig forlængelse af denne aktive danske politik, at Danmark yder sit bidrag til suverænitetshåndhævelsen af luftrummet over de baltiske lande.

VI. Danmarks støtte til afvisningsforanstaltningerne i det baltiske luftrum indebærer mulighed for, at det danske styrkebidrag vil kunne komme i en situation, hvor det kunne blive nødvendigt at anvende magt i forbindelse med håndhævelsen af de baltiske landes territoriale integritet. Der kan i denne forbindelse blive tale om anvendelse af magt af en karakter, der falder inden for Grundlovens § 19, stk. 2. Folketingets anmodes derfor om at meddele sit samtykke til, at

danske militære styrker, som beskrevet i beslutningsforslaget, stilles til rådighed for NATO's håndhævelse af suveræniteten i luftrummet over Estland, Letland og Litauen.

Regeringen vil løbende vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at justere bidraget væsentligt, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i opgavernes karakter, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.

VII. Udsendelsen vil kunne indebære udgifter i størrelsesordenen ca. 10 mio. kr. for en tre måneders periode. Udgifterne afholdes inden for rammen af de midler, som er stillet til rådighed for forsvarrets samarbejde med de øst- og centraleuropæiske lande.

Til beslutningsforslag nr. B 210. Skriftlig fremsættelse (12. maj 2004)

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk styrkebidrag til NATO's håndhævelse af suveræniteten i luftrummet over Estland, Letland og Litauen som led i NATO's integrerede luftforsvar.
(Beslutningsforslag nr. B 210).

Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for NATO's håndhævelse af suveræniteten i luftrummet over Estland, Letland og Litauen som led i NATO's integrerede luftforsvar.

NATO-alliancen blev den 29. marts 2004 udvidet med syv nye lande: Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien.

NATO's integrerede luftforsvar dækker alle medlemslande. Blandt de nye NATO-lande besidder bl.a. de baltiske lande ikke tilstrækkelig kapacitet til selv at kunne forestå suverænitets-håndhævelsen i nationalt luftrum. For at sikre, at alle de nye medlemmer af NATO opnår samme niveau af sikkerhed som de hidtidige medlemmer, vedtog NATO-rådet den 16. marts 2004, at NATO i et midlertidigt arrangement skal forestå suverænitets-håndhævelse i luftrummet over de baltiske lande. Løsning af denne opgave vurderedes at kræve deployering af 4 jagerfly i Baltikum. På denne baggrund har Belgien tilmeldt et F-16 flybidrag for en tremåneders periode fra den 29. marts til 1. juli 2004.

Samtidig med at der i NATO arbejdes med en permanent løsning for luftforsvar af hele Alliancens territorium, har NATO's militære myndigheder påbegyndt planlægningen af en forlængelse af den oprindelige tremåneders interimsperiode for bidrag til de baltiske lande, herunder en rotation af de nuværende bidrag.

Det danske styrkebidrag, som forventes at afløse de belgiske F-16 kampfly, vil bestå af 4 F-16 kampfly, samt yderligere 1-2 F-16 kampfly i logistisk reserve. Herudover vil blive udsendt jordudstyr til støtte for driften af kampflyene. Det danske styrkebidrag forventes at løse opgaven foreløbig i en tre måneders periode fra 1. juli 2004. Herefter forventes det danske styrkebidrag afløst af et styrkebidrag fra en anden NATO-allieret som led i en rotationsordning. Bidraget vil omfatte i alt ca. 75 personer. Den kommende udstationering af NATO-styrker, herunder det danske styrkebidrag, vil ske efter ønske fra de baltiske lande, hvilket forventes bekræftet i NATO-rådets endelige beslutning om forlængelse af det allerede etablerede afvisningsberedskab. Der vurderes ikke at foreligge nogen militær trussel mod det danske styrkebidrag under udstationeringen.

Danmark har hidtil ydet de baltiske lande betydelig støtte i deres bestræbelser på at opnå NATO-medlemskab. Det er regeringens opfattelse, at det vil ligge i naturlig forlængelse af denne aktive danske politik, at Danmark yder sit bidrag til suverænitets-håndhævelsen af luftrummet over de baltiske lande.